

Debreceni Ítéltábla

Gf.IV.30.197/2025/4.

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Balázs Imre Ügyvédi Iroda (FÉL CÍME, ügyintéző: dr. Balázs Imre ügyvéd) által képviselt FELPERES NEVE (FELPERES CÍME) felperesnek – a Halászné dr. Balkay Hanna ügyvéd (FÉL CÍME) által képviselt ALPERES NEVE (ALPERES CÍME) alperes ellen vételár megfizetése iránt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 2025. május 23-án meghozott 6.G.40.134/2024/29. számú ítélete ellen a felperes 30. sorszámon előterjesztett fellebbezése alapján lefolytatott másodfokú eljárásban a 2025. október 8-án megtartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1 426 253 (egymilliónégyszázhuszonhatezer-kétszázötvenhárom) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság az ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 1 112 272 Ft késedelmi kamatot, valamint 3 552 520 Ft perköltséget, ezt meghaladóan pedig a keresetet elutasította.

[2] Az ítéletben megállapított tényállás szerint a felperes mint eladó és az alperes mint vevő 2023. április 14-én írásbeli adásvételi szerződést kötöttek 2200 tonna, a szerződésben meghatározott paraméterekkel rendelkező csemegekukoricára. A felek a vevő késedelmes fizetése esetére a jegybanki alapkamat + 5% mértékű késedelmi kamatot kötöttek ki. Az alperes a szerződésben vállalt fizetési kötelezettségét határidőre nem teljesítette, ezért a felek 2023. november 28-án szerződést kötöttek a fennálló tartozás elismeréséről és a teljesítési határidő módosításáról. Ebben a szerződésben az alperes egyrészt elismerte, hogy összesen 474 334 755 Ft lejárt tartozása áll fenn a felperessel szemben, másrészt vállalta, hogy e tartozását részletekben egyenlíti ki oly módon, hogy 2023. november 28-ig 50 000 000 Ft-ot, 2023. december 20-ig 50 000 000 Ft-ot, 2024. január 20-ig 124 778 252 Ft-ot, 2024. február 20-ig 124 778 252 Ft-ot, 2024. március 20-ig pedig további 124 778 252 Ft-ot fizet meg a felperesnek. A szerződés 4. pontjában a felek rögzítették, hogy „abban az esetben, ha az adós bármely részlet teljesítési határidejét elmulasztja és nem teljesíti, vagy nem a teljes részlet összegében teljesít, akkor a kötelezett a részletfizetési kedvezményt elveszíti és köteles a teljes hátralékos összeget és annak késedelmi kamatát a hitelezőnek egyösszegben megfizetni. Abban az esetben, ha az adós a részletfizetési és kamatfizetési kedvezményt

elveszíti, akkor a teljesített összeget a hitelező jogosult először költségre, kamatra és tőkére elszámolni. Az elszámolást a hitelező köteles soron kívül írásban közölni az adóssal.”

[3] Az alperes a 2024. február 20-án esedékessé vált részletet késedelmesen, a 2024. március 20-án esedékessé vált részletet pedig csak részben fizette meg a felperesnek, aki 2024. április 20-án egyenlegközlőt küldött az alperesnek, ebben pedig a fennálló tartozás összegét 115 716 275 Ft-ban határozta meg, az alperes addigi teljesítéseit ugyanis a fennálló tőketartozásra számolta el. Ezt követően a felek még folytattak tárgyalásokat egy újabb részletfizetési megállapodás megkötéséről, ez azonban nem vezetett eredményre.

[4] A felperes a 2024. május 10-én benyújtott eredeti keresetében 115 716 275 Ft és annak 2023. november 1-től a kifizetésig járó, a jegybanki alapkamat + 5% mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A keresete jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:215. §-át, 6:45. § (1)-(2) bekezdéseit, 6:46. §-át és a 6:63. § (1)-(5) bekezdéseit jelölte meg.

[5] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy a felperes által megjelölt tőketartozását és az őt jogszerűen megillető 5 811 683 Ft késedelmi kamatot az ellenkérelme benyújtásának napján: 2024. július 5-én maradéktalanul kiegyenlítette, amelynek igazolására banki bizonylatot csatolt.

[6] A felperes elismerte, hogy megkapta az alperes által állított összeget, arra hivatkozott azonban, hogy az nem fedezi az alperes teljes tartozását, ezért a többször megváltoztatott keresetében további 31 880 071 Ft és annak 2024. július 6-tól a kifizetés napjáig járó, a jegybanki alapkamat kétszeres összegének megfelelő mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A módosított kereset a jogalapjaként a Ptk. 6:95. §-át, 6:114. §-t, a 6:215. § (1)-(3) bekezdéseit, a 6:45. § (1)-(2) bekezdéseit, a 6:63. § (1)-(5) bekezdéseit és a 6:46. §-át, valamint a mezőgazdasági termékpiacok szervezésének egyes kérdéseiről, a termelői és a szakmaközi szervezetekről szóló 2015. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Mtsz.) 3. § (1)-(3) bekezdéseit jelölte meg. Arra hivatkozott, hogy a felek között 2023. április 14-én létrejött szerződésnek a jegybanki alapkamat + 5% mértékű késedelmi kamatra vonatkozó része, a 2023. november 28-án megkötött szerződésnek pedig a kamatmentes részletfizetési kedvezményre vonatkozó részei érvénytelenek, mert azok az Mtsz. 3. § (2) bekezdésébe ütköznek, az ugyanis – eltérést nem engedő módon – a késedelmi kamatot a jegybanki alapkamat kétszeresében határozta meg. Erre tekintettel az alperes az Mtsz. 3. § (2) bekezdése alapján a késedelme teljes időszakára a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamatot köteles fizetni. Arra az esetre, ha a bíróság e kikötések részleges érvénytelenségével kapcsolatos érvelését nem fogadná el, arra hivatkozott, hogy a 2023. november 28-án megkötött szerződésmódosítás 4. pontja alapján az alperes a késedelembe eséssel nemcsak a részletfizetési, hanem a kamatfizetési kedvezményét is elveszítette, ezért az eredeti lejáratú időponttól köteles késedelmi kamatot fizetni. Az általa készített kamatszámítás számszaki helyességének vizsgálatára szakértő kirendelését indítványozta.

[7] Az alperes a módosított keresetet is elutasítani kérte. Arra hivatkozott, hogy az Mtsz. 3. § (1)-(3) bekezdései nem kógens rendelkezések, ezért azoktól a felek jogszerűen eltérhettek, a perrel érintett szerződések tehát részlegesen nem érvénytelenek. A

részletfizetési megállapodás 4. pontjának helyes értelmezése szerint a felperes csak a részlet- és kamatfizetési kedvezmény elvesztése utáni teljesítéseket volt jogosult először a költségre és kamatra elszámolni, ezért téves a felperesnek az a számítása, amelyben az ezt megelőző teljesítéseket is így számolta el. A 2024. április 30-én megküldött egyenlegközlőjében a teljes tartozást egyébként is 115 716 275 Ft-ban tüntette fel, amelyre tekintettel kizárólag ezen összeg után követelhet késedelmi kamatot és csakis az ezt követő teljesítéseit számolhatta el először a költségre és a késedelmi kamatra. Azzal pedig, hogy az egyenlegközlőt csak 2024. április 30-án küldte el neki, a felperes közbenső szerződésszegést követett el, amely kizárta az ő egyidejű késedelmét.

[8] Az elsőfokú bíróság a felperes módosított keresetét részben találta alaposnak. Először abban foglalt állást, hogy a felek eltérhettek-e az Mtsz. 3. § (2) bekezdésében foglalt kamatmértéktől. Ennek során figyelembe vette a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló 2011/7/EU Európai Parlamenti és Tanács Irányelv (a továbbiakban: Irányelv) rendelkezéseit is, amelyekre tekintettel megállapította, hogy mind az adásvételi szerződésben, mind pedig a részletfizetési megállapodásban foglalt késedelmi kamatkikötések a Ptk. 6:114. §-a alapján semmisek, ezért azok helyébe a Ptk. 6:63. § (5) bekezdése alapján az Mtsz. 3. § (2) bekezdésében meghatározott, a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamat lépett. A Ptk. 6:48. §-a és 6:153. §-a, valamint a módosított adásvételi szerződés alapján az alperes késedelmé akkor következett be, amikor elmulasztotta a módosított fizetési határidőt, ezáltal a késedelmi kamatfizetési kötelezettségének kezdő napja az ezt követő nap, vagyis 2024. február 21. napja lett. Az ezt megelőző időszakra a felperes nem követelhetett késedelmi kamatot, mert a kamatmentes részletfizetésre vonatkozó szerződési kikötés nem ütközött sem uniós normába, sem pedig nemzeti jogszabályba. E rendelkezést pedig helyesen úgy kell értelmezni, hogy a módosított fizetési határidő elmulasztása esetén a felperes az egyösszegben esedékessé váló, fennmaradó tökekövetelése után számíthat fel késedelmi kamatot. Bár a késedelembe esés utáni teljesítéseket a felperes először a költségre és a kamatra is elszámolhatta volna, nem így járt el, mert a 2024. április 30-án megküldött egyenlegközlő tanúsága szerint az addigi teljesítéseket a tartozás tökerésztére számolta el. Emiatt „a tisztességes eljárás elvével ellentétes”, hogy utóbb ettől eltérően, előbb a költségekre és a kamatokra kívánta elszámolni az alperes törlesztéseit. Erre tekintettel az alperes a tőketartozását megfizette, késedelmi kamatot pedig 115 716 275 Ft tőketartozás után a 2024. február 21-től 2024. július 5-ig terjedő időszakra köteles fizetni, amelynek összege – a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelően – 6 923 955 Ft volt. Mivel pedig a tőketartozásán felül 5 811 683 Ft késedelmi kamatot már kiegyenlített, az elsőfokú bíróság további 1 112 272 Ft késedelmi kamat megfizetésére kötelezte őt, ezt meghaladóan pedig a felperes módosított keresetét elutasította.

[9] A felperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet módosított kereset szerinti megváltoztatását kérte. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a 2025. április 23-án megtartott tárgyaláson előterjesztett perfelvételi nyilatkozatát, amelyben kifejtette, hogy a felek a részletfizetési megállapodásban nem térhettek volna el az Mtsz. 3. § (1) bekezdésében meghatározott fizetési határidőtől sem, hiszen nem szabványos szerződésminőt használtak, ezért e szerződés ezzel ellentétes kikötései is érvénytelenek. E mulasztás miatt az elsőfokú bíróság valójában csak az Mtsz. 3. § (2) bekezdésére alapított keresetét bírálta el, a 3. § (1) bekezdésére alapított keresetről pedig nem döntött. Abban az esetben viszont, ha a nyilatkozataiban foglalt tény- és jogállítások nem voltak egyértelműek a számára, anyagi pervezetést kellett volna alkalmaznia, amit szintén elmulasztott. Erre tekintettel a perfelvételi nyilatkozatai között mutatkozó ellentmondások feloldása érdekében

az ítéltábla közrehatása szükséges. Az elsőfokú ítélet sérti a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 342. § (1) és (3) bekezdéseit is, mert az elsőfokú bíróság anélkül alkalmazta az Irányelvet, hogy arra a felek hivatkoztak volna. Az Irányelv alkalmazása érdemben sem helyes, mert az Mtsz. nem hivatkozik erre az uniós jogi normára, hiszen az a kereskedőket szabályozza, az Mtsz. pedig a mezőgazdasági termékipiacokat. Amennyiben erre szükség van, az összecszerűség igazolására könyvszakértőt kell kirendelni.

[10] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Arra hivatkozott, hogy a Ptk. 6:8. § (3) bekezdése alapján a felperes lemondhatott a késedelmi kamatigényéről és megállapodhatott a követelésének részletekben történő törlesztéséről is. A részletfizetési megállapodás módosította a teljesítési határidőt, ezért a késedelem csak a módosított teljesítési határidő eredménytelen eltelte után következett be. A felperes nem vitatta a fellebbezésében, hogy a részletfizetési megállapodás 4. pontja alapján csak a késedelembe esés utáni teljesítéseket volt jogosult először a költségre és a kamatra elszámolni, ez a rendelkezés ugyanis a korábbi teljesítésekre nem vonatkozott. Az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta az Irányelvet is, mert az Mtsz. 1. § (2) bekezdése szerint e törvény rendelkezéseit az Európai Unió közös piac szervezésének szabályozásáról szóló közösségi jogi aktusokkal és az azokat végrehajtó jogszabályokkal összhangban kell alkalmazni.

[11] Az ítéltábla a fellebbezés elbírálása során nem lépte át a fellebbezési kérelem és az ellenkérelem korlátait [Pp. 370. § (1) bekezdése], mert nem észlelt olyan – a fellebbezésben nem hivatkozott – eljárási szabálysértést vagy téves anyagi pervezetést, amely a Pp. 370. § (2)-(4) bekezdései alapján e korlátok átlépésére okot adott volna. Erre tekintettel fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú ítéletnek az alperest marasztaló részét, hanem kizárólag abban foglalt állást, hogy a fellebbezésben foglalt okok miatt az elsőfokú bíróság jogszerűtlenül utasította-e el az ezt meghaladó keresetet. Ennek eredményeként a fellebbezést alaptalannak találta.

[12] A felperes mindenekelőtt azt sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság anyagi pervezetése – több okból is – hiányos volt. Ezen érvelés vizsgálata során az ítéltábla abból indult ki, hogy a felperes a 19. és a 23. sorszámú beadványaiban foglalt keresetváltoztatásában csupán az Mtsz. 3. § (2) bekezdésének megsértése miatt hivatkozott a felek között 2023. április 14-én létrejött adásvételi szerződés 10. pontjának és a 2023. november 28-án megkötött részletfizetési megállapodás II/3. pontjának érvénytelenségére. Bár e beadványokban valóban idézte az Mtsz. 3. § (1), (3) és (4) bekezdéseit is, a nyilatkozatainak tartalma szerint [Pp. 110. § (3) bekezdés] kizárólag azt sérelmezte, hogy ezek a szerződési kikötések az Mtsz. 3. § (2) bekezdésétől eltérő módon szabályozták a kamat mértékét (19. sorszámú beadvány 5. oldalának 3. bekezdése, 23. sorszámú beadvány 5. oldalának 1-2. és 6. oldalának 2. bekezdései). Ezekben a beadványokban tehát a felperes – a fellebbezési érvelésével ellentétben – még nem utalt arra, hogy a részletfizetési megállapodást az Mtsz. 3. § (1) bekezdésének megsértése miatt is részlegesen érvénytelen tartja, így e körben nem volt szükség arra, hogy az elsőfokú bíróság anyagi pervezetés keretében közrehasson a perfelvételi nyilatkozatok hiányosságának pótlása érdekében.

[13] Arra ugyanakkor helyesen hivatkozott a felperes, hogy a jogi képviselője a 2025. április 23-án megtartott perfelvételi tárgyaláson már tett olyan nyilatkozatot, amelyben

az Mtsz. 3. § (1) bekezdésének sérelmére is utalt, hiszen megjegyezte, hogy „[...] maga a szerződésmódosításnak minősülő részletfizetési megállapodás is ezen törvényi rendelkezésekbe ütközik, mégpedig a 2015. évi XCVII. törvény 3. § (1) bekezdésébe, amely a teljesítési határidőt törvényileg is szabályozza.” Kétségtelen, hogy a felperes jogi képviselő útján járt el, akitől elvárható lett volna, hogy a perfelvételi nyilatkozatait világosan fogalmazza meg, ennek keretében pedig egyértelműen jelezze, hogy kifejezetten hivatkozik-e a részletfizetési megállapodás teljes vagy részbeni érvénytelenségére az Mtsz. 3. § (1) bekezdésének megsértése miatt vagy nem. Az a tény azonban, hogy a jogi képviselő nem így járt el, nem érintette az elsőfokú bíróság azon kötelezettségét, hogy a Pp. 237. § (1) bekezdése alapján tisztázza ennek a hiányos perfelvételi nyilatkozatnak a tartalmát és lehetőséget adjon arra, hogy a felperes pótolhassa annak hiányosságait, azaz kifejtthesse, hogy hivatkozik-e ebben a perben erre az érvénytelenségi okra, és ha igen, az az álláspontja szerint a részletfizetési megállapodást teljesen érvénytelenné teszi vagy csupán az általa konkrétan megjelölt kikötések érvényességét dönti meg.

[14] Mivel az elsőfokú bíróság e kötelezettségének nem tett eleget, a hiányzó anyagi pervezetést – a fellebbezési érvelésnek megfelelően – a Pp. 369. § (4) bekezdése alapján az ítéltáblának kellett pótolnia, amelyet meg is tett. Az ennek keretében kiadott felhívásra pedig a felperes a másodfokú tárgyaláson úgy pontosította a hiányos perfelvételi nyilatkozatát, hogy kifejezetten hivatkozik a részletfizetési megállapodás teljesítési határidőt módosító rendelkezéseinek részleges semmisségére, amelyet az idézett elő, hogy a felek e határidőt az Mtsz. 3. § (1) bekezdésével ellentétesen, azaz jogszabályba ütköző módon határozták meg. E kiegészített perfelvételi nyilatkozatra az alperes is nyilatkozott, aki azzal nem értett egyet, kifejtette ugyanis, hogy az Mtsz. ezen rendelkezése sem kógens, azaz attól a felek közös akarattal eltérhettek, a teljesítési határidőt tehát meghatározhatták oly módon, ahogy azt a részletfizetési megállapodás tartalmazza. Mivel az így kiegészített nyilatkozatok alapján e körben is rendelkezésre álltak a döntéshez szükséges adatok, az ítéltábla a Pp. 384. § (2) bekezdés ab) pontja alapján a jogvita ezen részét is érdemben bírálta el, hiszen a Pp. 383. § (3) bekezdése alapján olyan kérelmekről is határozhatott, amelyekről az elsőfokú bíróság nem tárgyalta és nem határozott.

[15] Azt ugyanakkor már alap nélkül sérelmezte a felperes, hogy az elsőfokú bíróság nem tájékoztatta a feleket az Irányelv rendelkezéseiről, mint ahogy alaptalanul állította azt is, hogy az elsőfokú bíróság az Irányelv alkalmazásával megsértette a Pp. 342. § (3) bekezdését, mert olyan jogra alapította az érdemi döntését, amelyre a felek nem hivatkoztak.

[16] Az anyagi pervezetés célja ugyanis az, hogy a jogvita megfelelő anyagi és eljárásjogi keretek közé kerüljön, vagyis minden olyan releváns kérdésre kiterjedjen, amely az érdemi döntéshez szükséges, a felek pedig – még az érdemi döntés előtt – előterjeszthessék az összes ezzel kapcsolatos perfelvételi nyilatkozatukat. Ez a követelmény a perbeli esetben teljesült, mert a felek tudatában voltak annak, hogy a jogvita egyik legfontosabb kérdése az, hogy az Mtsz. 3. §-a kógens szabályokat tartalmaz-e vagy nem. Erre tekintettel a felperes előadhatta azokat az érveit, amelyeket helyesnek tartott a szabályozás kógens jellegének alátámasztása érdekében, mint ahogy az alperes is lehetőséget kapott annak előadására, hogy ezek a szabályok szerinte miért nem kógenssek. Emiatt az elsőfokú bíróságot a Pp. 237. § (3) bekezdés a) pontja alapján e körben nem terhelte anyagi pervezetési kötelezettség, a jogvita keretei és a vitás kérdések ugyanis a közrehatása nélkül is világosak és egyértelműek voltak: a

felek eltérően értelmezték az Mtsz. 3. §-ában foglalt rendelkezéseket, az elsőfokú bíróságnak pedig csupán azt kellett eldöntenie, hogy melyiküknek van igaza.

[17] Ennek a jogkérdésnek az eldöntése során ugyanakkor az elsőfokú bíróság nem volt kötve a felek által előadott jogi érvekhez, ezért olyan szempontokat is figyelembe vehetett, amelyekre a felek nem hivatkoztak. Ezzel nem sértette meg a Pp. 342. § (3) bekezdését, mert e jogszabály szerint csak a fél jogállításhoz és az abban foglalt érvényesített joghoz volt kötve, a jogi érveléshez nem. A felperes jogállítása jelen esetben az volt, hogy az adásvételi szerződés és a részletfizetési megállapodás egyes rendelkezései az Mtsz. 3. §-ának megsértése miatt érvénytelenek, ezért őt e kógens jogi szabályozásban foglalt mértékű kamat illeti meg. Ezzel szemben az alperes jogállítása az volt, hogy ezek a szerződési kikötések nem érvénytelenek az Mtsz. 3. §-ának megsértése miatt, mert ez a jogszabályi rendelkezés nem kógens, attól tehát a felek egyező akarattal eltérhettek, így a felperest nem illeti meg az általa követelt kamat. Ezen jogállítások korlátain az elsőfokú bíróság nem lépett túl, hiszen csupán abban hozott döntést, hogy az Mtsz. 3. §-ában foglalt szabályoktól a felek érvényesen eltérhettek-e vagy nem. E jogállítások alátámasztására előadott érvek, vagyis a felek jogi érvelése ugyanakkor nem kötötte az elsőfokú bíróságot, ezért az Mtsz. 3. §-ának értelmezése során a felek erre irányuló kifejezett hivatkozása nélkül is figyelembe vehette az Irányelv rendelkezéseit. Ezzel nem terjesztette ki az érdemi döntését a keresetben/ellenkérelemben nem állított jogra, hiszen nem az Irányelvben foglalt jog fennállásáról vagy fenn nem állásáról döntött, hanem csupán a felek jogállításaiban eltérően értelmezett jogszabály: az Mtsz. 3. §-ának helyes értelmezéséhez keresett érveket. Ennek a következtetésnek a helyességét az is alátámasztja, hogy az Irányelvnek nincs horizontális közvetlen hatálya, azaz annak rendelkezéseit az elsőfokú bíróság magánszemély felek jogvitájában közvetlenül nem alkalmazhatta. Ennek megfelelően mindezt jelen perben sem tette meg, hiszen az Irányelvet – a kifejtettek szerint – csupán a jogi érvelésének részeként használta. Ebből eredően pedig nem érte hátrány a felperest, mert a fellebbezésében kiegészíthette és ki egészítette az elsőfokú eljárásban előadott jogi érvelését az elsőfokú bíróság Irányelvre alapított érveinek cáfolata érdekében, ezeket a kiegészített érveket pedig az ítéltábla nem hagyhatta figyelmen kívül a másodfokú eljárás során, mert a jogi érvelés kiegészítése nem érintette a felperes jogállításait, az tehát nem minősült meg nem engedett keresetváltoztatásnak.

[18] Abból pedig, hogy az elsőfokú bíróság az Irányelv rendelkezéseit csupán az érdemi döntésében foglalt jogi érvelés részeként használta, az is következett, hogy a Pp. 237. § (3) bekezdés a) pontja alapján nem volt köteles felhívni a felek figyelmét az Irányelvből levezethető jogi érvekre. Ennek oka az, hogy az anyagi pervezetés során „[a] bíróság a kereseti kérelem és az ellenkérelem alapján a vonatkozó tényállítások és az igény megfelelő előadásához, nem pedig a jogi szempontból legmegfelelőbb érveléshez segíti a feleket, mert az már meghaladná a közrehatási kötelezettség törvényes kereteit” [Kovács Helga Mariann, in: Wopera Zsuzsa (szerk): Nagykomentár a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvényhez, 2025. évi jogtár formátumú kiadás, 237. §-hoz fűzött magyarázatok, 10. pont].

[19] Erre tekintettel az elsőfokú bíróság nem követte el a fellebbezésben állított eljárási jogszabálysértést, hiszen a Pp. 342. § (3) bekezdésének megfelelően járt el. Túlnyomórészt az anyagi pervezetése is helyes volt, annak részbeni hiányosságát pedig az ítéltábla – a kifejtettek szerint – orvosolta. Ezért nem volt akadálya a jogvita érdemi elbírálásának, amelynek során az ítéltábla arra következtetésre jutott, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok logikus és okszerű mérlegelése alapján helyes tényállást állapított

meg, ez alapján pedig jogszerűen utasította el a megváltoztatott kereset fellebbezéssel érintett részét. Az ítéltábla túlnyomórészt egyetértett az általa kifejtett indokokkal is, amelyeket kizárólag a másodfokon elvégzett anyagi pervezetés eredményeként kiegészített perfelvételi nyilatkozatok tükrében kellett pontosítani.

[20] Ahogy azt az elsőfokú bíróság is helyesen kifejtette: az Mtsz. 3. §-ában foglalt szabályok kógens jellegének vizsgálata során figyelembe kellett venni az Irányelv elsőfokú ítéletben idézett rendelkezéseit. Ennek oka az, hogy az Alaptörvény 28. cikke értelmében a bíróságoknak a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezniük, a jogszabályok céljának megállapítása során pedig elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Márpedig az Mtsz. 3. §-ához fűzött miniszteri indokolás szerint ez a jogszabályi rendelkezés „a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló 2011. február 16-i 2011/7/EU európai parlamenti és tanács irányelvnek való megfelelést szolgálja.” Az Alaptörvény 28. cikke alapján tehát az Mtsz. 3. §-ának értelmezése során nem lehetett figyelmen kívül hagyni az Irányelv szabályait, amelyet – az alperes fellebbezési ellenkérelmével egyezően – az Mtsz. 1. § (2) bekezdése is alátámaszt. Eszerint ugyanis az Mtsz. rendelkezéseit az Európai Unió közös piacszerzésének szabályozásáról szóló közösségi jogi aktusokkal és az azokat végrehajtó jogszabályokkal összhangban kell alkalmazni, az Mtsz. 3. §-ához fűzött miniszteri indokolás alapján pedig ilyen közösségi jogi aktusnak minősült – egyebek mellett – az Irányelv is.

[21] Azt, hogy az elsőfokú bíróság – az Irányelv rendelkezéseire is figyelemmel – a késedelmi kamat mértékét az Mtsz. 3. § (2) bekezdésével egyezően határozta meg, a felperes a fellebbezésében nem sérelmezte. Kizárólag azt kifogásolta, hogy a fellebbezett határozat szerint a kamatmentes részletfizetés biztosítása nem ütközik az Mtsz. 3. § (1) és (2) bekezdéseibe. Ez az érvelése azonban nem volt alapos. Az elsőfokú bíróság ugyanis az ítéletének [48] bekezdésében helyesen idézte az Irányelv 5. cikkét. Eszerint: „az Irányelv nem sértheti a feleknek az alkalmazandó nemzeti jog idevágó rendelkezései szerinti, részletekben történő fizetést lehetővé tevő fizetési ütemezésre vonatkozó jogát”. Mindez azt jelenti, hogy az Mtsz. 3. § (1) és (2) bekezdéseiben foglalt szabályok nem akadályozták a feleket abban, hogy megállapodást kössenek a fennálló tartozás részletekben történő megfizetéséről oly módon, hogy az alperes a teljes hátralék után csak az elmulasztott részletfizetési határidőt követő naptól legyen köteles késedelmi kamatot fizetni. Ez az értelmezés nem ellentétes az Mtsz. 3. § (4) bekezdésével sem, mert az csupán azt szabályozza, hogy milyen esetben lehet a tartozás eredeti fizetési határidejét a 3. § (1) bekezdésétől eltérően meghatározni, azt azonban nem gátolja, hogy a felek – e fizetési határidő eltelte után – kamatmentes részletfizetést biztosítsanak az eredeti határidőben megfizetni elmulasztott hátralék törlesztésére. Erre tekintettel a felek megállapodásának kamatmentes részletfizetést biztosító rendelkezései nem semmisek az Mtsz. 3. § (1) és (2) bekezdéseinek megsértése miatt, a felperes ezzel ellentétes fellebbezési érvelése tehát alaptalan volt.

[22] Maradéktalanul egyetért az ítéltábla az elsőfokú ítélet indokolásának azon részével is, amely szerint e megállapodás nem biztosított lehetőséget a felperes részére ahhoz, hogy az egyik részlet visszafizetésének elmulasztása esetén az eredeti teljesítési határidőtől kezdődően követeljen késedelmi kamatot az alperestől. Ezeket az indokokat az ítéltábla nem tartja szükségesnek megismételni, azokra csupán visszautal annak kiemelésével, hogy a megállapodás valóban nem tartalmaz olyan kikötést, amely a felperest a módosított teljesítési

határidő figyelmen kívül hagyásával, azaz visszamenőlegesen jogosítaná fel késedelmi kamat követelésére, ezért ez az igénye sem lehetett alapos.

[23] Ugyancsak teljes mértékben egyetértett az ítéltábla az elsőfokú bíróság azon érvelésével is, amely az elmulasztott részletfizetési határidő után teljesített részletek elszámolásának módjára vonatkozott. Ezeket az indokokat szintén nem kívánja megismételni, azokat pedig kiegészítenie sem kell, hiszen a fellebbezett határozat indokolásának ezen részével szemben a felperes kifejezett fellebbezési érvelést nem adott elő.

[24] A kifejtett okok miatt az ítéltábla a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet fellebbezett részét – az indokolás kiegészítésével – helybenhagyta.

[25] A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért az általa felszámított perköltséget a másodfokon pervesztes felperes maga viseli [Pp. 83. § (5) bekezdése]. Az alperes a másodfokú tárgyaláson pontosított nyilatkozata szerint a jogi képviselőjének másodfokú díját a 17/2024. (XII.9.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és az 5. § (2) bekezdése alapján számította fel, amelynek összegét az ítéltábla 31 880 071 Ft mínusz 1 112 272 Ft, azaz 30 767 799 Ft másodfokú pertárgyérték alapulvételével 1 123 034 Ft + áfa, azaz 1 426 253 Ft-ban határozta meg és ennek megfizetésére a másodfokon pervesztes felperest kötelezte [Pp. 83. § (1) bekezdése].

Debrecen, 2025. október 8.

Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. a tanács elnöke, Dr. Szűcs Lajos s.k. előadó bíró, Szilágyiné dr. Karsai Andrea s.k. bíró